

Päijät-Hämeen liiton lausunto päätösehdotuksesta Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmaksi (METSO)

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnonsuojelulain 14 §:n mukaisesta päätösehdotuksesta Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmaksi (METSO) vuosille 2026–2040. Lausuttavana oleva materiaali on luettavissa lausuntopalvelussa: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=f71a4d2d-a0ec-4721-8085-83285343b05d>

Päätös

Päijät-Hämeen maakunnan erityispiirteet ja METSO-ohjelman merkitys

Päijät-Hämeessä metsien monimuotoisuuden turvaaminen on erityisen haastavaa, sillä yli 70 % maakunnan metsistä on yksityisessä omistuksessa. Tämä korostaa vapaaehtoisuuteen perustuvan METSO-ohjelman merkitystä: yksityisten metsänomistajien sitouttaminen ja tukeminen on avainasemassa luonnon monimuotoisuuden edistämisessä ja luontokadon pysäyttämisessä. Maakunnassa METSO-ohjelman kautta suojeltujen kohteiden määrä on jäänyt selvästi pienemmäksi kuin monilla muilla alueilla, vaikka potentiaalisia kohteita olisi enemmänkin. Suojelualueiden tarjontaa toivotaan erityisesti sellaisilta alueilta, jotka täydentävät olemassa olevia suojelualueita.

Rahoitus ja resurssit

Päijät-Hämeen liitto korostaa, että METSO-ohjelman rahoituksen tulee olla riittävää, jotta ohjelman tavoitteet voidaan saavuttaa myös maakunnassa, jossa kuntien taloustilanne on tiukka ja yksityisten metsänomistajien rooli korostuu. On tärkeää kehittää rahoitusmalleja, joissa hyödynnetään sekä julkista että yksityistä rahoitusta. Tämä mahdollistaa laajemman suojelun ja tukee myös kuntia, joiden resurssit ovat rajalliset.

Tavoitetaso ja vaikuttavuus

Päijät-Hämeen liitto yhtyy ympäristöjärjestöjen näkemykseen siitä, että METSO-ohjelman tavoitetaso Etelä- ja Keski-Suomessa jää liian matalaksi suhteessa 10 %:n suojelutavoitteeseen.

vt. maakuntajohtaja

13.10.2025

§ 41/2025

Maakunnassa tarvitaan kunnianhimoisempia tavoitteita ja konkreettisia toimenpiteitä, jotta luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen saadaan pysäytettyä. Lisäksi on tärkeää, että ohjelman vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti ja että toimenpiteet kohdistetaan erityisesti uhanalaisiin luontotyypeihin ja lajeihin.

Vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelu

Päijät-Hämeen liitto pitää tärkeänä, että vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelussa huomioidaan alueellinen tilanne: valtaosa maakunnan metsistä on yksityisomistuksessa, joten valtion metsien lisäsuojelulla on täällä rajallinen vaikutus. Siksi METSO-ohjelman vapaaehtoisen suojelun tukeminen on erityisen tärkeää juuri Päijät-Hämeessä. Käyttöön otettuja kriteereitä on arvosteltu laajasti mm. Suomen ilmastopaneelin, Suomen ympäristökeskuksen sekä ympäristöjärjestöjen puolelta ja niiden ei katsota täyttävän tieteellisiä kriteereitä. Kriteerien valinnassa ohitettiin Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tutkimukset. Olisikin varmistettava, että vanhojen sekä luonnontilaisten metsien suojelu toteutuu ottaen huomioon näiden jo hyvin vähäisen määrän. Lisäksi liitto korostaa, että suojelualueverkoston kytkeytyneisyyteen ja ekologiin kokonaisuuksiin tulee kiinnittää huomiota, jotta suojelun vaikuttavuus paranee. Kriteerien tulee tukea sekä kansallisia että EU:n biodiversiteettitavoitteita.

Maakunnan strateginen kehittäminen

Päijät-Hämeen maakuntastrategia 2050+ ja maakuntaohjelma 2026–2029 linjaavat, että kestävä kasvu, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen ovat maakunnan kehittämisen keskiössä. METSO-ohjelman tavoitteet tukevat näitä strategisia linjauksia, ja ohjelman toimeenpanoon tulee sitouttaa laajasti alueen toimijat, kunnat ja metsänomistajat.

Yhteenvedo

Päijät-Hämeen liitto pitää METSO-ohjelmaa välttämättömänä työkaluna maakunnan metsien monimuotoisuuden turvaamisessa. Ohjelman vaikuttavuuden varmistamiseksi tarvitaan riittävää rahoitusta, kunnianhimoisempia tavoitteita sekä erityistä panostusta yksityismetsien vapaaehtoiseen

vt. maakuntajohtaja

13.10.2025

§ 41/2025

suojeluun. Lisäksi suojelualueverkoston kehittämisessä tulee huomioida ekologinen kytkeytyneisyys ja maakunnan erityispiirteet.

Juha Hertsi
vt. maakuntajohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

vt. maakuntajohtaja

13.10.2025

§ 41/2025

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.